

Vsak obrtnik poznaj tudi najvažnejše kupčijske potrebe. Rokodelec, ki nema knjige in ki ne kalkulira, ne bode nikdar poznal svoje kupčije in ne bode nikdar vedel, so li njegova pota prava ali ne. Vsak, kdor postane samostojen obrtnik, mora imeti nekoliko kapitala. Če začne z dolgovi, mora delati za interese in tuj kapital in malokdaj se mu bode posrečilo, ustanoviti si trden dom.

Ako vzamemo te zahteve v poštev, moramo odkrito pripoznati, da naši sedanji obrtniki večinoma ne zadostujejo opisanim tirjatvam. Oni obrtniki, ki se ravnaajo po njih, so skoro brez izjeme na dobrih nogah, če tudi so časi težavni. Važen faktor, ki dokaj škoduje obrtnemu stanu, je človeški materijal, kateri se posveti rokodelstvu. Obrtni stan je v raznih krogih še vedno nekaj nižjega, recimo naravnost sramotnega. Kolikrat žugajo stariši dečku, ki se neče učiti: „Če ne bodeš vbogal, dali te bomo k čevljarju!“ — in vendar je danes soliden obrtnik na dokaj boljši stopinji, kot tolpa nižjih uradnikov, o katerih le preveč velja nemška prislovica „Glänzendes Elend“ — a med nje vse sili in tlači! — Velika neprimliko je za obrtnika tudi obširni kredit, ki se mora dovoljevati svojim strankam. A če sam ne dobi novcev, ne more pravočasno plačati materijala; to mu podraži režijo za lepe novce na leto. Vedno večji davki ga tudi tlačijo, poleg njih pa se množe troški za-se in za družino. Ona priprostost, s katero se je nekđaj odlikoval obrtnik, gine in vedno večja potrata se vseda v obrtniški stan.

Vsem tem nedostatkem pa ni moči pomagati nagloma. Le počasi se bodo razmere boljšale, ako se bodo trudili za to merodajni faktorji, v prvi vrsti pa obrtniki sami. Posebno pozornost je treba obračati rokodelskemu naraščanju, to je učenecem. Učenec naj bode samó učenec, a ne nekaka „deklina za vse“, potem je upati, da postane iz n'ega kaj prida. Tudi na šole se je treba bolj ozirati. Obrtne šole morajo dobiti več prijateljev, nego jih imajo sedaj. Poleg učencev naj tudi pomočniki nadaljujejo svojo izobražbo; pogledajo naj nekoliko po svetu, po družih delavnicah in družih mestih, da si dobé boljšega strokovnega znanja. Dokaz usposobljenosti se mora strogo tirjati, obrtniki iste kategorije naj delajo zadrüge in zlagajo kapital, da s skupnimi močmi morejo pričeti večja dela in podjetja. Zadrüge naj z vsemi silami skrbé za čast stanu in njegove interese. Najbolje bi bilo, ko bi bile zadrüge podrejene posebnim obrtnim oblastvom in posebnim obrtnim zbornicam. Zadrüge naj bi kupovale materijal za svoje družabnike; s tem bi dobil posamičnik dokaj ceneje svoje surovo blago; zgradijo naj se javne skupne prodajalnice, kakor so n. pr. bazarji na Turškem. Take prodajalnice bi onemogočile prodajo slabe robe in kupci bi dobivali vedno več zupanja v solidno zadrugo. Konečno bi morali imeti obrtniki v državnih zastopih več zastopnikov, ki bi intenzivneje branili njih pravice in interese, kakor je to doslej bilo mogoče.

Obrtnijske raznoterosti.

Shranjevanje lesa je predmet, o katerem se je pisalo uže jako veliko, a vedno je stvar se premalo poznana in deloma dvomljiva. Močna debela je najbolje preklati ali pa vsaj olupiti v vijačni črti; deblo popolnoma olupiti je škodljivo, ker pride zrak preveč v dotiko z lesom in deblo jame pokati. Tudi priporočajo, da se deblo narobe postavi, tako da je zgornji konec spodaj, ker je največ soak zbranega v zgornjih delih drevesa. — Shramba za les naj bode zračna in suha. Če hočemo les hitro posušiti, a nimamo posebne sušilnice, položimo les v zračnem prostoru na seno ali na suho žaganje. Ako smemo luknjo zavrtati v les, se tudi rajše suši. Na konci prilepimo čestokrat papir, da nam klada ali deska ne poka.

Smolni ali kopalov lak. Najboljši laki so kopalovi; druge smole, na primer kolofonija, niso ugodne primešanine in smolni laki radi pokajo, ko se suše. V trgovini čestokrat slabo robo prodajajo za dobro, zato je obrtnik v zadregi, ko kupuje lak pri neznanu tvrdki. Bavarski „Gewerbeblatt“ poroča, kako je vsakemu možno, prepričati se na priprost način o dobroti kupljenega laka. Prevleci ž njim stekleno pločo in ko se je lak posušil, drgni s prstom naglo in z nekoliko silo jedno minuto po njem. Ako je bila smola v laku, se oddrgne v podobi belega prahu od stekla. Dober kopalov lak pa brez spremembe zdrži opisano postopanje. Vzrok temu je, da smolni laki ne prenesó veliko oljnatega firneža, pač pa kopalovi. Zato delajo kopalove lake jako mastne; vsled tega se tudi ne odrgnejo.

Ogromen top. Kakor se govori, misli Krupp za razstavo v Čikagi napraviti velik top, ki bode tehtal 122 ton.

Crème barva za barvanje čipek, zastorov i. t. d. je zmes jednega dela krisojdina z dvema deloma dekstrina. Te barve se raztopi 1 del v 250 delih vode in v to raztopino pomakajo se stvari, ki se mislijo pobarvati.

Črnilo za znamovanje perila se napravi, če se raztopi 1 gram solitarno kislega srebra v 5 gramih salmijakoveca, potem se pa raztopi v 3 delih destilirane vode pol grama bakrenega vitrijola in 1 gram sode in se tekočini pridene 1.5 grama arabskega gumija in poslednja raztoplina se prvi primeša. Perilo, katero se hoče zaznamovati, naj se poprej z gorkim gladežem zlika, potem se naredi znamenje in nato se pa zopet zlika.

Bengaličen ogenj. Popolnoma nenevaren rudeč bengaličen ogenj, ki ne eksplodira, se napravi, če se jeden del fino zdrobljenega šelaka dobro pomeša s 4 deli solitarnokislega stroncija. Ta zmes lepo gori in daje le malo dima.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne januarja 1893. leta.

S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanji živine in mesa. Kdor želi vzprejet biti v podkovsko šolo, mora se izkazati:

1. s spričevalom, da se je pri kakem kovaču izučil za kovaškega pomočnika;
2. z domovinskim listom;
3. s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja, in
4. da zna brati in pisati slovenski.